

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Ciljni raziskovalni program »ZAGOTOVIMO SI HRANO ZA JUTRI«

Razvoj kazalcev in metodologije spremljanja ponudbe gozdarskih storitev

Rezultati anketiranja prejemnikov PRP sredstev in vpliv ukrepov PRP na profesionalizacijo gozdarskih del in ponudbe gozdarskih storitev

---

Darja Stare

Nike Krajnc

Marjan Dolenšek

Ljubljana, oktober 2021

Šifra projekta:	V4 1812
Naslov projekta:	Razvoj kazalcev in metodologije spremljanja ponudbe gozdarskih storitev (angl. Development of indicators and methodology for monitoring of forest contractors)
Vodilna RO:	Gozdarski inštitut Slovenije
Vodja projekta:	dr. Nike Krajnc
Naslov dokumenta:	Rezultati anketiranja prejemnikov PRP sredstev in vpliv ukrepov PRP na profesionalizacijo gozdarskih del in ponudbe gozdarskih storitev
Delovni sklop:	Ukrepi Programa razvoja podeželja (DS4)
Delovna naloga:	Predlog metodologije spremljanja učinkovitosti ukrepov PRP (DS4.3)
Avtorji dokumenta:	Darja Stare, Nike Krajnc, Marjan Dolensšek
Ključne besede:	Gozdarstvo, Program razvoja podeželja, nepovratna sredstva, mehanizacija, oprema, zasebni lastniki gozdov, anketa
Keywords:	Forestry, Rural Development Program, grants, mechanization, equipment, private forest owners, survey
Kraj izdaje:	Ljubljana
Založnik:	Gozdarski inštitut Slovenije
Leto izdaje dokumenta:	2021
Financerji:	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Agencija za Raziskovalno dejavnost Republike Slovenije v okviru Ciljnega raziskovalnega programa »Zagotovimo.si hrano za jutri«.

Kazalo vsebine

1. Uvod.....	5
2. Metoda dela.....	7
2.1. Anketiranje prejemnikov sredstev PRP v obdobju 2014-2020	7
3. Rezultati	8
3.1. Značilnosti anketiranih zasebnih lastnikov gozdov – posamezniki, ki so prejemniki sredstev PRP	8
3.1.1. Naložbe v okviru PRP	10
3.1.2. Ujme.....	13
3.2. Značilnosti anketiranih zasebnih lastnikov gozdov – pravna oseba in s.p., ki so prejemniki sredstev PRP.....	14
3.2.1. Naložbe v okviru PRP	15
3.2.2. Ujme.....	18
3.3. Nezgode	19
4. Razprava in zaključek	21
5. Viri.....	23

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Prikaz v anketo vključenih zasebnih lastnikov gozdov posameznikov, ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020, in njihovih vlog (vir podatkov: MKGP in anketa GIS).....	8
Preglednica 2: Število strojev in opreme, ki so jo anketiranci kupili v okviru PRP 2014-2020 ter delež gelde na število anketirancev (vir podatkov: MKGP, preračun GIS).....	10
Preglednica 3: Obseg del pred in po naložbi v okviru PRP 2014-2020, ki jih opravljajo anketirani ZLG (vir podatkov: anketa GIS).	11
Preglednica 4: Prikaz v anketo vključenih zasebnih lastnikov gozdov pravne osebe in s.p., ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020, in njihovih vlog (vir podatkov: MKGP in anketa GIS).....	14
Preglednica 5: Prikaz letnega prihodka anketirancev iz gozdarske dejavnosti (vir podatkov: MKGP, preračun: GIS)	15
Preglednica 6: Število strojev in opreme, ki so jo anketiranci kupili v okviru PRP 2014-2020 ter delež gelde na število anketirancev (vir podatkov: MKGP, preračun GIS).....	15
Preglednica 7: Obseg del pred in po naložbi v okviru PRP 2014-2020, ki jih opravljajo anketirani ZLG – pravna oseba in s.p. (vir podatkov: anketa GIS).	16

Kazalo slik

Slika 1: Prikaz izobrazbe in statusa anketiranih zasebnih lastnikov gozdov, ki so prejeli sredstva PRP 2014-2020.	8
Slika 2: Prikaz članstva anketirancev v združenjih ali društvih.	9
Slika 3: Število gozdnih parcel, ki jih imajo v lasti anketirani zasebni lastniki gozdov.	9
Slika 4: Prikaz prevladujoče dejavnosti gospodinjestev anketirancev.	10
Slika 5: Prikaz povečanja povprečnega obsega del pri anketiranih ZLG, ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020.	11
Slika 6: Mnenje anketirancev o povečanju obsega dela in produktivnosti s pomočjo nove opreme in strojev.	12
Slika 7: Mnenje anketirancev o ključnih dejavnikih, ki so vplivali na odločitev za pridobitev sredstev v okviru PRP.	12
Slika 8: Mnenje anketirancev o težavnosti pridobitve sredstev v okviru PRP.	13
Slika 9: Vpliv ujm na naložbe v okviru PRP.	14
Slika 10: Prikaz povečanja ali zmanjšanja povprečnega obsega del pri anketiranih ZLG – pravna oseba in s.p. , ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020.	16
Slika 11: Mnenje anketirancev o povečanju obsega dela in produktivnosti s pomočjo nove opreme in strojev.	17
Slika 12: Mnenje anketirancev o ključnih dejavnikih, ki so vplivali na odločitev za pridobitev sredstev v okviru PRP.	17
Slika 13: Mnenje anketirancev o težavnosti pridobitve sredstev v okviru PRP.	18
Slika 14: Vpliv ujm na naložbe v okviru PRP, ki so jih opravili anketirani ZLG- pravne osebe in s.p.	19
Slika 15: Število mrtvih pri delu v gozdu od leta 1981 do 2020.	19
Slika 16: Nezgode pri delu v gozdu (vir podatkov: anketa GIS, n=50 anketirancev).....	20
Slika 17: Povečanje povprečnega obsega del pri anketiranih ZLG, ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020.	21
Slika 18: Težavnost pridobitve sredstev po mnenju anketiranih zasebnih lastnikov gozdov.	22

1. Uvod

Gozd v Sloveniji predstavlja pomemben element krajine, vir biološke pestrosti in tudi vir dohodka. Delo v zasebnem gozdu z namenom izkoriščanja njegovih proizvodov izvajajo lastniki gozdov. Poznavanje izvajanja del v gozdovih je pomembno, vendar tudi precej nepoznano področje. Namreč nemogoče je pričakovati, da bodo vsi lastniki gozdov aktivno izvajali dela v svojem gozdu ali bili ustrezno opremljeni in usposobljeni za delo. Predvidevamo, da se bo trg gozdarskih storitev v prihodnosti še razvijal in širil. Že z novo organiziranostjo izvajanja del v državnih gozdovih v letu 2016 so se oblikovali številni ponudniki. Vse to pa zahteva budnejše spremljanje stanja in prilagoditve v politikah spodbud in podpor za bolj učinkovito izkoriščanje gozda.

Slovenija za boljše izkoriščanje potenciala gozdov znaten vir sredstev nameni z ukrepi Programa razvoja podeželja (PRP), ki je skupni programski dokument Slovenije in Evropske komisije in pomeni podlago za koriščenje finančnih sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Zasebni lastniki gozdov in izvajalci del v gozdovih v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetijah in v okviru organizirane oblike medsosedske pomoči, so med pomembnimi prejemniki nepovratnih sredstev ukrepov PRP. Ukrepi PRP za izboljšanje ponudbe gozdarskih storitev v Republiki Sloveniji so v zadnjem desetletju podprli naložbe v nakup nove mehanizacije in nove opreme za sečnjo in spravilo lesa z namenom izboljšanja gozdno-lesne vrednostne verige in povečanja učinkovitosti delovanja in konkurenčnosti gospodarstev/podjetij.

Program razvoja podeželja v obdobju 2014–2020 je bil s strani Evropske komisije za Slovenijo potrjen februarja 2015, za katerega je na voljo več kot 1,1 milijarde evrov. Na podlagi izkušenj iz preteklega programskega obdobja PRP, priporočil stroke in ob upoštevanju nacionalnih strateških dokumentov, ki opredeljujejo razvoj kmetijstva, živilstva in gozdarstva do leta 2020, je Slovenija opredelila 6 težišč ukrepanja, za doseganje ciljev pa se bo izvajalo 14 ukrepov. Za izboljšanje ponudbe gozdarskih storitev v Sloveniji je v okviru PRP 2014–2020 financiran en ukrep, in sicer ukrep M08: Naložbe v razvoj gozdnih območij in izboljšanje sposobnosti gozdov za preživetje. Glavni namen ukrepa je spodbujati naložbe v razvoj gozdnih območij in izboljšati sposobnosti gozdov za preživetje, kar vključuje področje obnove gozdov po naravnih nesrečah ter naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo in mobilizacijo lesa. Za ukrep M08 je predvidenih 59.481.066 EUR sredstev. Ukrep podpira naložbe v okviru dveh podukrepov:

- Podukrep M08.4: Podpora za odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov, kjer se izvajata dve operaciji:
  - Odprava škode in obnova gozdov po naravni nesreči in
  - Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov.
- Podukrep M08.6: Podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov, kjer se izvajata dve operaciji:
  - Naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa ter
  - Naložbe v pred industrijsko predelavo lesa.

V obdobju izvajanja PRP 2014–2020 poteka sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja posameznih aktivnosti. Za merjenje uspešnosti izvajanja skupne kmetijske politike je Evropska komisija vzpostavila okvir skupnega spremljanja in vrednotenja (CMEF), ki je bil pripravljen v sodelovanju med Evropsko komisijo in državami članicami. Tako mora Odbor za spremljanje PRP do 30.06. posameznega leta pripraviti letno poročilo o izvajanju PRP 2014–2020 v prejšnjem koledarskem letu. Vrednotenje pa traja od začetka priprave PRP in predhodnega vrednotenja do zaključka izvajanja PRP in naknadnega vrednotenja (2024).

Za podukrep M08.6, ki predvsem prispeva k prednostnemu področju 6A: »Spodbujanje diverzifikacije, ustanavljanja in razvoja malih podjetij in ustvarjanja novih delovnih mest«, je pomembna ocena tega prednostnega področja. Ciljni kazalnik prednostnega področja 6A je 350 delovnih mest, ustvarjenih s podprtimi projekti do leta 2023. Od tega naj bi jih bilo 310 ustvarjenih v okviru izvajanja podukrepa M06.4 in 40 v okviru izvajanja podukrepa M08.6. Za investicije v okviru podukrepa M08.6 je potrebno ustvariti delovno mesto za vsako investicijo v operacije B ter vsako investicijo v operacije A nad 40.000 evrov.

V letu 2017 je bilo opravljeno prvo vrednotenje (Vrednotenje: Presoja..., 2017), vendar izplačil ukrepa M08 v tem času še ni bilo, zato vpliva PRP na gozdarstvo še ni bilo mogoče oceniti. Naslednje vrednotenje je bilo opravljeno junija 2018 (Vrednotenje: Ukrepov..., 2018). V poročilu ocenjujejo, da pri doseganju ciljev prednostnega področja 6A obstaja tveganje, da ti ne bodo doseženi. Zadnje vrednotenje je bilo opravljeno v septembru 2019 (Vrednotenje: Presoja..., 2019), kjer ugotavljajo, da je iz naslova podukrepa M08.6 za doseganje prednostnega področja 6A v dosedanjem izvajanju programa predvidenih 164 delovnih mest, kar predstavlja 46,9 % zastavljenega cilja (350 delovnih mest). Ocenjujejo, da je izvajanje podukrepa M08.6 ustrezno. Za leto 2020 vrednotenje še ni bilo opravljeno, je pa glede na odobrene vloge (MKGP, 2021) iz naslova podukrepa M08.6 za obdobje 2014–2020 skupaj pričakovanih 216,7 novo ustvarjenih delovnih mest. Do 31.12.2020 je bilo, gledano na vloge, ki so bile v tem obdobju že izplačane, 115 novo ustvarjenih delovnih mest. To pomeni, da je izvajanje podukrepa M08.6 ustrezno, saj je ciljna vrednost tega podukrepa presežena (40 delovnih mest), za doseganje skupne ciljne vrednosti prednostnega področja 6A (350 delovnih mest) pa bo pomembno izvajanje podukrepa M06.4.

V nadaljevanju smo analizirali podatke anketiranja, ki smo ga izvedli med zasebnimi lastniki gozdov posamezniki, pravnimi osebami in s.p., ki so prejeli sredstva PRP v obdobju 2014-2020. Podatke anketiranja smo združili z razpoložljivimi podatki o rezultatih javnih razpisov za ukrep M08.6 v okviru PRP 2014-2020. Glavni namen naloge je ugotoviti, kakšen je vpliv ukrepov PRP na izboljšanje gospodarjenja z gozdom po mnenju prejemnikov sredstev.

2. Metoda dela

2.1. Anketiranje prejemnikov sredstev PRP v obdobju 2014-2020

Anketo namenjeno prejemnikom sredstev PRP, za ugotavljanje njihove dejavnosti v lastnem gozdu, smo opravili med tistimi upravičenci, ki imajo v lasti gozd. To so iz kategorije Nosilec kmetije, ki se ukvarja s predelavo ali trženjem kmetijskih proizvodov in Zasebni lastnik gozdov (posameznik). Najprej smo v bazi podatkov izbrali le tiste, ki so se prijavili na vsaj enega izmed dveh razpisov v okviru podukrepa 8.6 in so jim bila sredstva odobrena. Nadalje pa smo med njimi izbrali tiste, ki imajo v lasti gozd. Takšnih je skupaj 193. Izmed teh smo spletno anketo poslali na 134 email naslovov.

STATUS_UPRAVICENCA	Skupaj	ha gozda
Nosilec kmetije, ki se ukvarja s predelavo ali trženjem kmet. proizvodov	1	28
Zasebni lastnik gozdov (posameznik)	192	9109,5776
Skupaj	193	9137,5776

Anketo namenjeno zasebnim lastnikom gozdov smo nekoliko prilagodili in jo poslali tudi prejemnikom PRP sredstev, ki v svoji lasti nimajo gozda, vendar so uspešno kandidirali na razpisu za sredstva PRP tako v okviru javnega razpisa za mehanizacijo in opremo kot v javnem razpisu za predindustrijsko predelavo lesa.

STATUS UPRAVIČENCA	1. JR mehanizacija in oprema	1. JR predindustrijska predelava lesa	2. JR mehanizacija in oprema	2. JR predindustrijska predelava lesa	Skupaj
Gospodarska družba		30		33	63
Kmetija z registrirano dopolnilno dejavnostjo		39		51	90
Nosilec kmetije, ki se ukvarja s predelavo ali trženjem kmet. proizvodov	1				1
Samostojni podjetnik		21			21
Zasebni lastnik gozdov (posameznik)	202		66		268
Zasebni lastnik gozdov (pravna oseba)	32		22		54
Zasebni lastnik gozdov (s.p.)	48		24	20	92
Skupaj	283	90	112	104	589

Prilagojeno anketo smo tako poslali še kategorijam Zasebni lastnik gozdov (pravna oseba) in Zasebni lastnik gozdov (s.p.), katerih je 98. Če izločimo tiste, ki so kandidirali za predindustrijsko predelavo lesa, dobimo seznam 84 prejemnikov. Med njimi elektronskega naslova niso posredovale samo 4 osebe. Anketa je bila poslana na 80 naslovov.

3. Rezultati

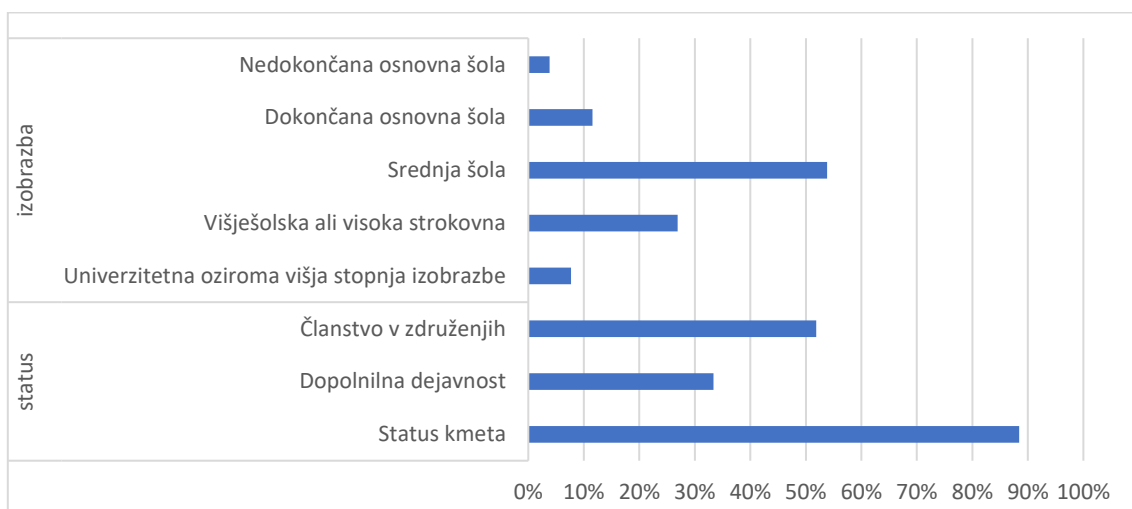
3.1. Značilnosti anketiranih zasebnih lastnikov gozdov – posamezniki, ki so prejemniki sredstev PRP

V anketi je sodelovalo 31 zasebnih lastnikov gozdov (ZLG), ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020. Izmed 31 sodelujočih v anketi, eden ni podal imena, zato zanj nismo mogli pridobiti podatkov o vlogah in stroških v okviru PRP. 30 anketirancev, ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020, ima skupaj v lasti 1.745 ha gozda. Skupaj so oddali 42 vlog, od katerih je bilo 37 odobrenih v skupnem znesku več kot 485 tisoč evrov (preglednica 1). 32 % anketirancev je kandidiralo za sofinanciranje nakupa gozdarske mehanizacije tudi na preteklem razpisu v okviru PRP 2007-2013; izmed teh je bilo kar 67 % neuspešnih, ostalih 33 %, ki so bili na razpisih uspešni, pa so pridobili sredstva v skupni vrednosti nekaj več kot 400 tisoč €.

Preglednica 1: Prikaz v anketo vključenih zasebnih lastnikov gozdov posameznikov, ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020, in njihovih vlog (vir podatkov: MKGP in anketa GIS).

Status	Zasebni lastnik gozdov (posameznik)
Število vlagateljev	30
Gozd v lasti (ha)	1745
Število odobrenih vlog	37
ZAPROŠENA vrednost	485.241
ODOBRENA sredstva	479.051
IZPLAČANA sredstva	202.911
Št. zavrjenih vlog	5
ZAPROŠENA vrednost zavrjenih vlog	152.323

Med sodelujočimi v anketi, ki so prejemniki sredstev PRP 2014-2020, je bilo 87 % moških in 13 % žensk. Njihova povprečna starost je 51 let. Najmlajši med njimi je bil ob prvi prijavi na javni razpis star 30 let, najstarejši pa kar 81 let. 54 % prejemnikov sredstev med zasebnimi lastniki gozdov ima dokončano srednješolsko izobrazbo (Slika 1), kar 88 % med njimi ima status kmeta, 33 % jih ima prijavljeno dopolnilno dejavnost na kmetiji in 52 % jih je članov v enem izmed združenj ali društev. Izmed anketirancev, ki so odgovorili, da so člani združenja ali društva, jih je več kot 70 % članov enega izmed društev lastnikov gozdov in več kot 60 % članov Kmetijsko gozdarske zbornice (Slika 2).

Slika 1: Prikaz izobrazbe in statusa anketiranih zasebnih lastnikov gozdov, ki so prejeli sredstva PRP 2014-2020.

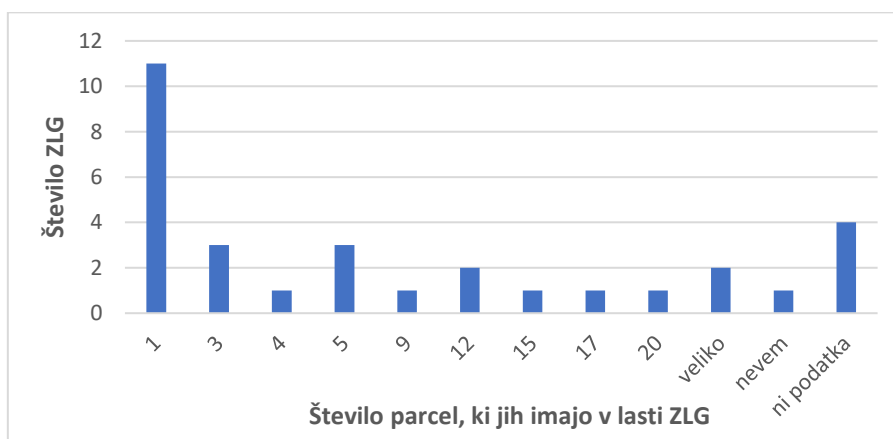

Slika 2: Prikaz članstva anketirancev v združenjih ali društvih.

Povprečna velikost gozdne posesti anketirancev znaša 58 ha. Najmanjša gozdna posest, ki jo ima anketirani prejemnik sredstev v lasti, je velika 11,5 ha, največja pa 203 ha, ki je v lasti ženske lastnice gozda in prejemnice sredstev PRP. Vlagatelji za dodelitev nepovratnih sredstev za podpore v okviru podukrepa M08.6, če je vlagatelj fizična oseba, razen samostojnega podjetnika posameznika, morajo imeti najmanj 5 ha zasebne gozdne posesti v lasti ali zakupu, najmanj za obdobje pet let od zaključka naložbe (Program..., 2021).

Večji del anketirancev (62 %) ima v lasti razdrobljeno gozdno posest (slika 3). 5 jih je celo poročalo, da imajo v lasti več kot 10 parcel. Zgolj 2 anketiranca (6 %) sta poročala, da imata gozd v solastništvu. V enem primeru gre za solastništvo z zakoncem oz. partnerjem, v drugem primeru pa si solastniki niso v sorodu.

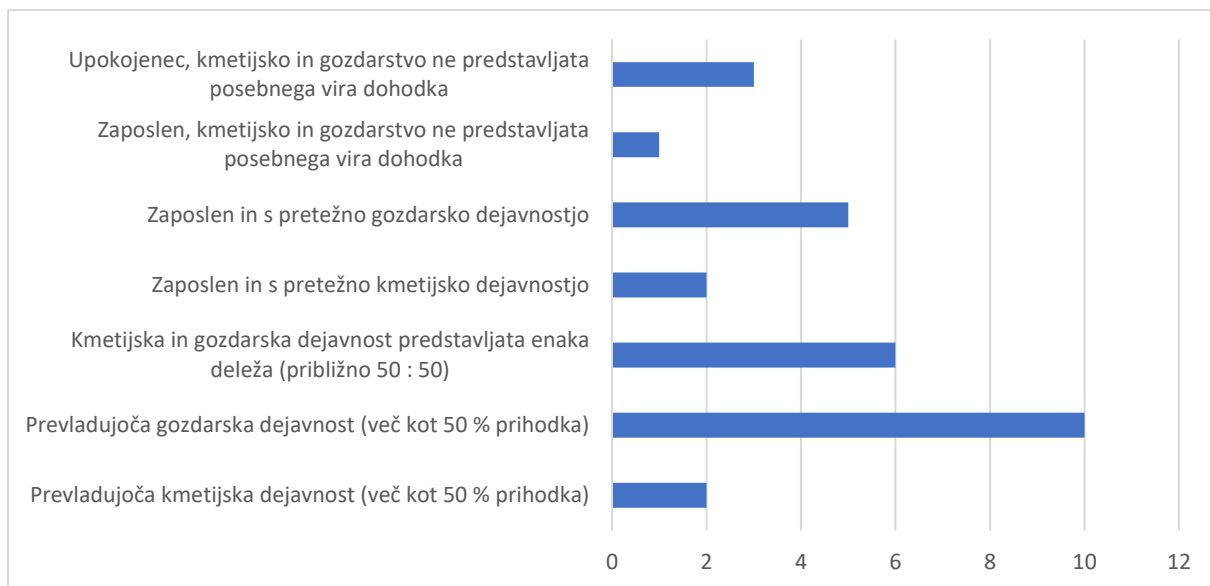

Slika 3: Število gozdnih parcel, ki jih imajo v lasti anketirani zasebni lastniki gozdov.

Kar 21 anketirancev (68 %) živi v oddaljenosti do 1 km do najbližje gozdne parcele. V povprečju živijo v oddaljenosti 2,7 km do najbližje gozdne parcele, največja oddaljenost do najbližje gozdne parcele pa je bila poročana 25 km. Do najbolj oddaljene gozdne parcele imajo anketiranci v povprečju 10 km, največja oddaljenost do najbolj oddaljene parcele pa je bila poročana 25 km.

Anketirance smo vprašali tudi o njihovi prevladujoči dejavnosti v gospodinjstvu. V največ gospodinjstvih (35 %) prevladuje gozdarska dejavnost, ki predstavlja več kot 50 % prihodka. V 21 % gospodinjstev pa kmetijska in gozdarska dejavnost predstavljata enaka deleža (slika 4). Gospodinjstva

imajo v povprečju 19.670 € dohodka iz gozdarske dejavnosti letno. Večina anketirancev (77 %) ne opravlja storitev v drugih gozdovih ampak le v gozdovih, ki jih imajo sami v lasti. Izmed anketirancev, ki so poročali, da opravljajo tudi storitve v drugih gozdovih, jih 57 % manj kot ¼ gozdarskih storitev opravlja v drugih gozdovih, ostali pa več kot polovico gozdarskih storitev opravijo v drugih gozdovih.

Slika 4: Prikaz prevladujoče dejavnosti gospodinjstev anketirancev.

3.1.1. Naložbe v okviru PRP

Sodelujoči v anketi (n=30) so s pomočjo sofinanciranja v okviru PRP 2014-2020 skupaj nabavili 82 različnih strojev in opreme (preglednica 2). Med opravljenimi nakupi je bilo največ vitlov za spravilo in radijskih krmiljenj. Kar 67 % anketiranih je kupilo vitel in 60 % anketiranih radijsko krmiljenje. Sledi nakup škripecev, te je kupilo 33 % vseh anketiranih in nakup gozdarskih prikolic ter motornih žag. Gozdarske prikolice je kupilo 33 % vseh anketiranih in motorne žage 27 % vseh anketiranih. V okviru PRP je le 13 % sodelujočih v anketi kupilo traktor. V vseh primerih gre za standardni kmetijski traktor s štirikolesnim pogonom. Prav tako so vsi anketiranci, ki so v okviru PRP kupili traktor, kupili tudi gozdarsko nadgradnjo in vitel.

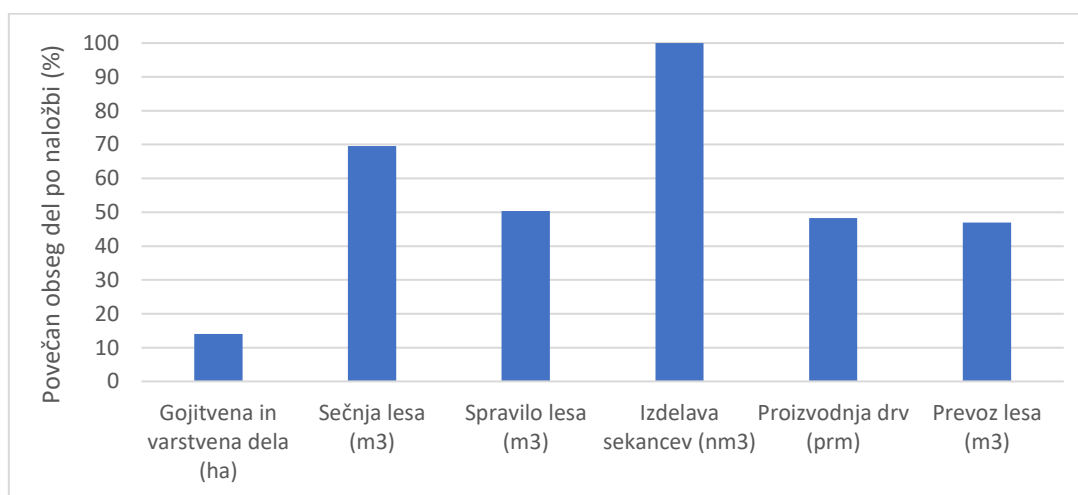
Preglednica 2: Število strojev in opreme, ki so jo anketiranci kupili v okviru PRP 2014-2020 ter delež gelde na število anketirancev (vir podatkov: MKGP, preračun GIS).

Stroji in oprema kupljena s sredstvi PRP	Število	Delež glede na št. anketirancev
Gozdarska nadgradnja	5	17 %
Gozdarska prikolica	10	33 %
Kmetijski traktor	4	13 %
Motorna žaga	10	27 %
Radijsko krmiljenje	19	60 %
Škripec	11	33 %
Vitel	21	67 %
Voziček za žični žerjav	1	3 %
Žični žerjav	1	3 %
Skupaj	82	

S pomočjo strojev in opreme, ki je bila kupljena v okviru PRP, anketiranci opravljajo različna dela v svojih gozdovih (preglednica 3). V vseh primerih se je obseg del po opravljeni naložbi povečal (slika 5). Z dejavnostjo izdelave sekancev se pred naložbo ni ukvarjal noben izmed anketirancev, zato gre v tem primeru za 100 % povečanje obsega del. Sledi sečnja lesa; ta se je po opravljenih naložbah povečala v povprečju za 70 %. Najmanjše povečanje obsega del se je zgodilo pri gojitvenih in varstvenih delih, kjer je prišlo do 14 % povečanja del. Kljub povečanemu obsegu del, se anketirani ZLG v kar 52 % ne bi odločili za naložbo, če jim sredstva v okviru PRP ne bi bila odobrena. 48 % anketirancev pa bi naložbo kljub temu opravilo.

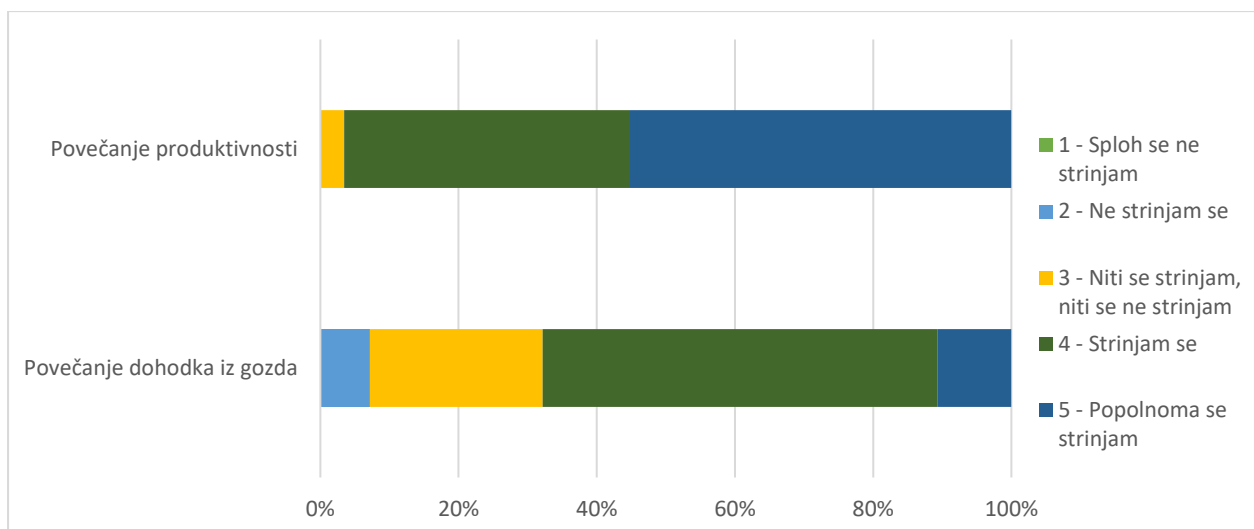
Preglednica 3: Obseg del pred in po naložbi v okviru PRP 2014-2020, ki jih opravljajo anketirani ZLG (vir podatkov: anketa GIS).

	PRED naložbo			PO naložbi		
	obseg del	št. podatkov	povprečje	obseg del	št. podatkov	povprečje
GOJITVENA IN VARSTVENA DELA (ha)	320,5	12	26,7	365,5	12	30,5
SEČNJA LESA (m ³)	3.785	17	222,7	6796	18	377,6
SPRAVILO LESA (m ³)	11.825	16	739,1	18.886	17	1.110,9
IZDELAVA SEKANCEV (nm ³)	0	0	0	100	1	100,0
PROIZVODNJA DRV (prm)	680	9	75,6	1120	10	112,0
PREVOZ LESA (m ³)	1.470	4	367,5	4.860	9	540,0

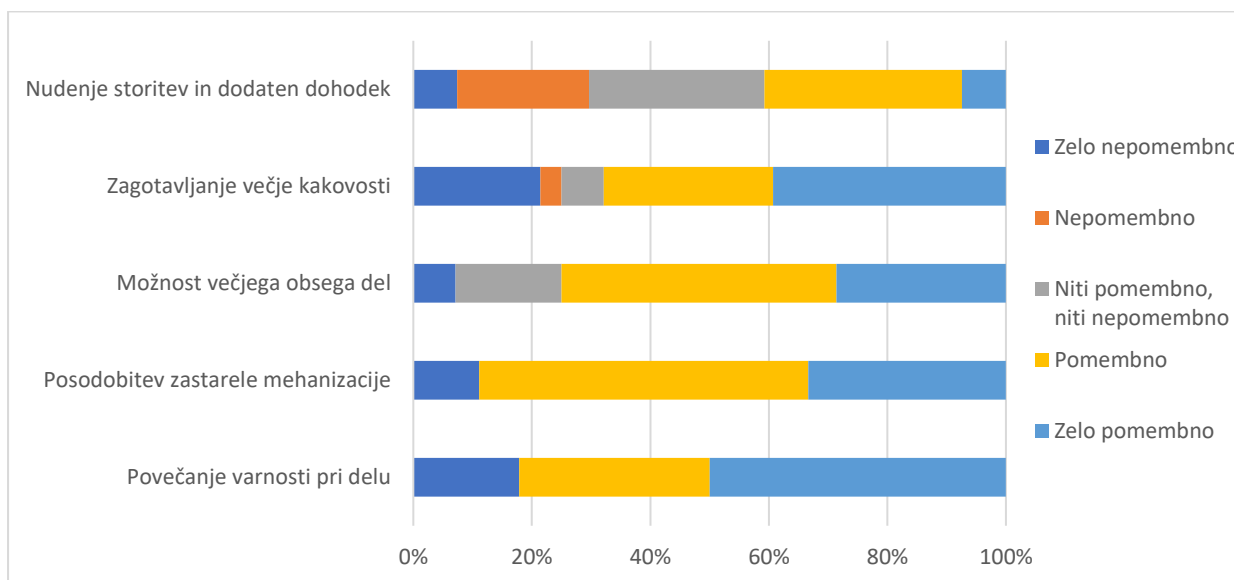
Slika 5: Prikaz povečanja povprečnega obsega del pri anketiranih ZLG, ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020.

Anketirane prejemnike sredstev v okviru PRP smo povprašali o njihovem strinjanju s trditvami, da se je s sredstvi PRP povečal dohodek iz gozda in da se je povečala produktivnost dela. Na lestvici od 1 (Sploh se ne strinjam) do 5 (Popolnoma se strinjam) so podali svoje ocene (slika 6). Kar 68 % sodelujočih se je strinjalo, da se je dohodek iz gozda povečal (svoje strinjanje so označili z ocenami 4 in 5), še več, velika večina sodelujočih (97 %) se je strinjala s tem, da se je s pomočjo PRP sredstev povečala produktivnost dela v gozdovih.

Slika 6: Mnenje anketirancev o povečanju obsega dela in produktivnosti s pomočjo nove opreme in strojev.

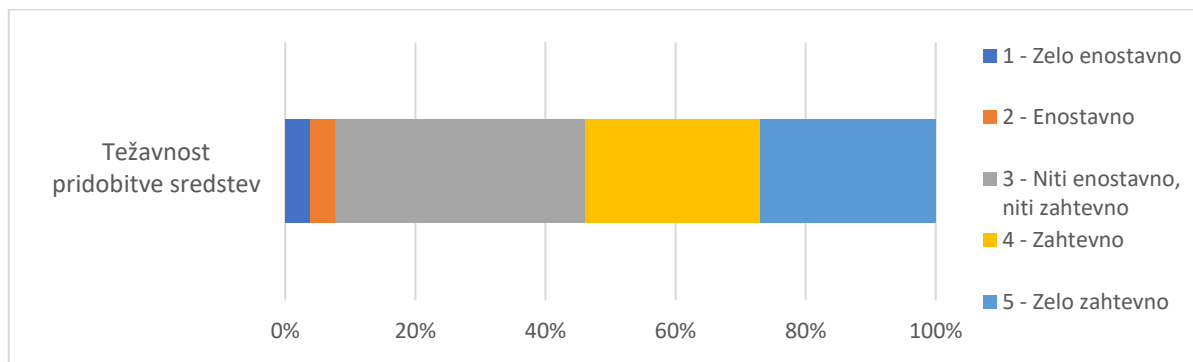
Anketirane prejemnike sredstev v okviru PRP smo povprašali o ključnih dejavnikih, ki so vplivali na njihovo odločitev za pridobitev sredstev v okviru PRP. Na lestvici od 1 (Zalo nepomembno) do 5 (Zelo pomembno) so podali svoje ocene (slika 7). Kot pomemben oziroma zelo pomemben dejavnik se je izkazala potreba po posodobitvi zastarele mehanizacije, kar je z oceno 4 ali 5 ovrednotilo kar 89 % anketirancev. Kot naslednji najpomembnejši dejavnik pa je 82 % anketirancev kot pomembno in zelo pomembno ocenilo povečanje varnosti pri delu. 75 % anketirancev je kot pomembno in zelo pomembno ocenilo možnost večjega obsega del. Zagotavljanje večje kakovosti del pa je kot pomembno in zelo pomembno ocenilo 68 % anketirancev. Najmanj pomemben dejavnik pri odločitvi za pridobitev sredstev PRP je nudenje storitev in dodaten dohodek.

Slika 7: Mnenje anketirancev o ključnih dejavnikih, ki so vplivali na odločitev za pridobitev sredstev v okviru PRP.

Anketirane prejemnike sredstev v okviru PRP smo povprašali o njihovem mnenju o težavnosti izpolnjevanja vloge in pridobitvi sredstev v okviru PRP. Na lestvici od 1 (Zalo enostavno) do 5 (Zelo zahtevno) so podali svoje ocene (slika 8). Kar 54 % sodelujočih meni, da je pridobitev sredstev težavna

ali zelo težavna. Nadaljnjih 38 % jih meni, da pridobitev sredstev ni niti enostavna, niti zahtevna, in le 8 % sodelujočih v anketi meni, da je pridobitev sredstev enostavna ali zelo enostavna. Kar 79 % sodelujočih v anketi je pri izpolnjevanju vloge za pridobitev sredstev v okviru PRP imelo pomoč. Največkrat gre za pomoč uslužbencev Zavoda za gozdove Slovenije (v 50 % primerih) in Kmetijsko gozdarske zbornice (v 25 % primerih). V ostalih 25 % primerov pa gre za različna zasebna podjetja: Espero d.o.o., GG Luče, Irena Velikonja, KSS Lesce in Tiko Pro.

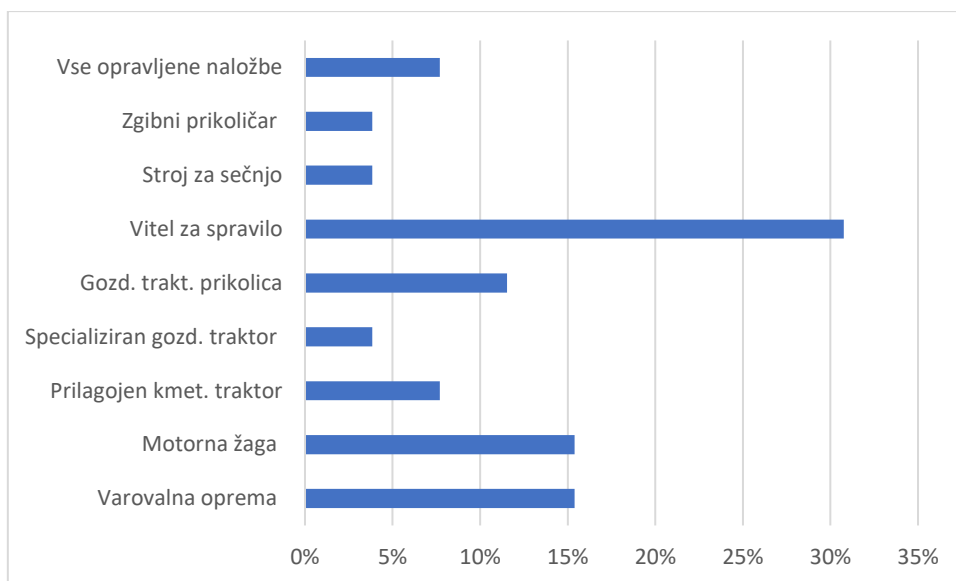
Slika 8: Mnenje anketirancev o težavnosti pridobitve sredstev v okviru PRP.

Kar 74 % anketirancev, kljub težavnosti pridobitve sredstev, razmišlja o ponovni vlogi za nakup mehanizacije in več kot polovica anketirancev v podukrepu 8.06 GOZDARSKA MEHANIZACIJA ne vidi nobenih pomanjkljivosti. 44 % anketirancev pa v podukrepu 8.06 vidi pomanjkljivosti, in sicer:

- Premalo informacij glede določenih polj, težko se pridobi dodatne informacije
- Preveč kompliciranja
- Preveliki obseg potrebnega spravila oz prevoženih m³ lesa
- Preveč komplicirana pot do sredstev, traja predolgo
- Zelo draga pomoč KGZ
- Uporaba traktorja tudi za kmetijske namene
- Nepošteno točkovanje
- Zelo veliko, premalo prostora za vse napisat
- V naprej določena priznana vrednost ne glede na končno ceno izdelka (šifrant)
- Prenizek procent sredstev iz ukrepa glede na naložbo
- Morali bi imeti prednost kmečki zavarovanci
- Zelo zapleteno

3.1.2. Ujme

V raziskavi nas je zanimalo tudi, ali so imeli anketirani ZLG prejemniki sredstev PRP v zadnjih petih letih gozdove poškodovane zaradi ujme. Na to vprašanje je odgovorilo 28 anketirancev, od tega jih je kar 68 % v zadnjih petih letih imelo poškodovane gozdove zaradi naravnih motenj. 48 % anketirancev pa je potrdilo, da je povečana pogostost ujme v gozdovih vplivala na njihovo odločitev za pridobitev PRP sredstev. V največ primerih (31 %) je vplivala na nakup vitla za spravilo. 8 % anketirancev je celo odgovorilo, da so ujme vplivala na odločitev za vse njihove naložbe v okviru PRP.

Slika 9: Vpliv ujm na naložbe v okviru PRP.

3.2. Značilnosti anketiranih zasebnih lastnikov gozdov – pravna oseba in s.p., ki so prejemniki sredstev PRP

V anketi je sodelovalo 27 zasebnih lastnikov gozdov iz kategorij pravna oseba in s.p., ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020. Za enega izmed sodelujočih v anketi nismo mogli pridobiti podatkov o vlogah in stroških v okviru PRP, zato se podatki nanašajo na 26 anketirancev. Skupaj so oddali 42 vlog, od katerih je bilo 31 odobrenih (74 %) v skupnem znesku več kot 2 milijona € (preglednica 4). 26 % anketirancev je kandidiralo za sofinanciranje nakupa gozdarske mehanizacije tudi v preteklem obdobju PRP 2007-2013; izmed teh je bilo kar 83 % uspešnih, ki so pridobili sredstva v skupni vrednosti 467.000 €.

Preglednica 4: Prikaz v anketo vključenih zasebnih lastnikov gozdov pravne osebe in s.p., ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020, in njihovih vlog (vir podatkov: MKGP in anketa GIS).

Status	Zasebni lastnik gozdov (pravna oseba)	Zasebni lastnik gozdov (s.p.)	SKUPAJ
Število vlagateljev	14	12	26
Število odobrenih vlog	16	15	31
ZAPROŠENA vrednost	1.129.552	937.779	2.067.332
ODOBRENA sredstva	1.118.414	931.734	2.050.148
IZPLAČANA sredstva	410.825	468.934	879.759
Št. zavrženih vlog	5	6	11
ZAPROŠENA vrednost zavrženih vlog	582.792,31	499.278,92	1.082.071

Zasebni lastniki gozdov – pravna oseba in s.p. se od zasebnih lastnikov gozdov posameznikov razlikujejo v tem, da za prijavo na razpis ne potrebujejo lastnega gozda. Pogoj je, da mora upravičenec samostojni podjetnik posameznik ali pravna oseba, v koledarskem letu pred objavo javnega razpisa imeti 9.000 € prihodka iz sečnje in spravila lesa (Program..., 2021). 26 anketirancev pravnih oseb in s.p., ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020, imajo v povprečju 1.374.091 € dohodka iz gozdarske dejavnosti letno (preglednica 5).

Preglednica 5: Prikaz letnega prihodka anketirancev iz gozdarske dejavnosti (vir podatkov: MKGP, preračun: GIS)

	Skupaj letni prihodek	Št. podatkov	Povprečje
Zasebni lastnik gozdov (pravna oseba)	32.536.252,54	14	2.324.018,04
Zasebni lastnik gozdov (s.p.)	3.190.109,07	12	265.842,42
Skupaj	35.726.361,61	26	1.374.090,83

Anketirance smo vprašali o njihovi gozdarski dejavnosti. V največ podjetjih (78 %) izvajajo sečnjo z motorno žago in spravilo lesa s traktorjem. V 56 % podjetjih opravljajo gojitvena dela, s 26 % sledi gozdno gradbeništvo. 22 % sodelujočih podjetij izvaja strojno sečnjo, 19 % podjetij pa še žičniško spravilo ter izdeluje sekance. Največ v anketi sodelujočih podjetij opravlja dela v Osrednjeslovenski regiji in Jugovzhodni Sloveniji, najmanj pa v Goriški in Obalno-kraški regiji.

3.2.1. Naložbe v okviru PRP

Sodelujoči v anketi (n=26) so s pomočjo sofinanciranja v okviru PRP 2014-2020 skupaj nabavili 95 različnih strojev in opreme (preglednica 6). Med opravljenimi nakupi je bilo največ vitlov za spravilo lesa. Tudi zasebni lastniki gozdov posamezniki so v okviru sredstev PRP kupili največ vitlov. Kar 54 % anketiranih zasebnih lastnikov gozdov – pravna oseba in s.p. je kupilo vitel in 46 % anketiranih radijsko krmiljenje. Z istim odstotkom sledi nakup kmetijskega traktorja in gozdarske nadgradnje. Gozdarske prikolice je kupilo 35 % vseh anketiranih.

Preglednica 6: Število strojev in opreme, ki so jo anketiranci kupili v okviru PRP 2014-2020 ter delež gelde na število anketirancev (vir podatkov: MKGP, preračun GIS).

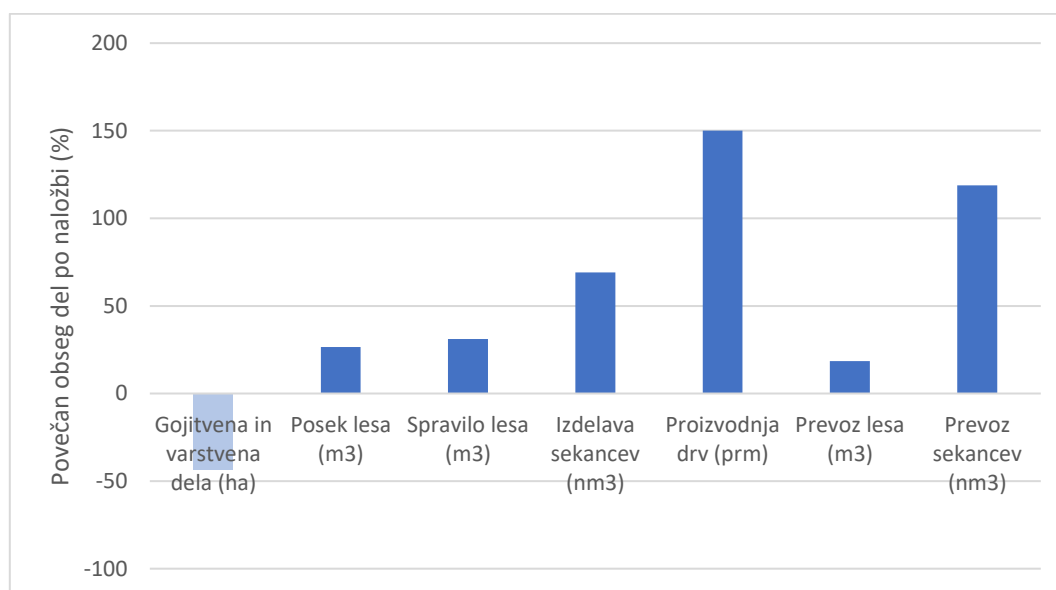
Stroji in oprema	število	Delež glede na št. anketirancev
Forwarder	5	19 %
Gozdarska nadgradnja	13	46 %
Gozdarska prikolica	9	35 %
Gozdarski zgibnik	2	8 %
Harvester	1	4 %
Izvlačne klešče	1	4 %
Kmetijski traktor	13	46 %
Motorna žaga	2	8 %
Odrivne deske za les	1	4 %
Opozarjanje na nagib	1	4 %
Priprava poslovnih načrtov	1	4 %
Procesorske - harvesterske glave	2	8 %
Radijsko krmiljenje	13	46 %
Strojna linija za izdelavo pelet	1	4 %
Stroški informiranja in obveščanja javnosti	2	8 %
Škripec	9	31 %
Vitel	15	54 %
Voziček za žični žerjav	1	4 %
Žični žerjav	3	12 %
Skupaj	95	

S pomočjo strojev in opreme, ki je bila kupljena v okviru PRP, anketiranci opravljajo različne gozdarske storitve (preglednica 7). V večina primerov gozdarskih del se je obseg del po opravljeni naložbi povečal (slika 10). Do največjega povečanja obsega del je prišlo pri proizvodnji drv, ta se je namreč v povprečju povečala za kar 150 %. Sledita prevoz sekancev (119 % povečanje dejavnosti) in izdelava sekancev (69 % povečanje dejavnosti). Najmanjše povečanje obsega del se je zgodilo pri prevozu lesa, kjer je prišlo do 19 % povečanja del. V primeru gojitvenih in varstvenih delih pa je prišlo do zmanjšanja obsega del in sicer kar za 43 %.

Kljub povečanemu obsegu del, se anketirani ZLG v kar 68 % ne bi odločili za naložbo, če jim sredstva v okviru PRP ne bi bila odobrena. Le 32 % anketirancev bi naložbo kljub temu opravilo.

Preglednica 7: Obseg del pred in po naložbi v okviru PRP 2014-2020, ki jih opravljajo anketirani ZLG – pravna oseba in s.p. (vir podatkov: anketa GIS).

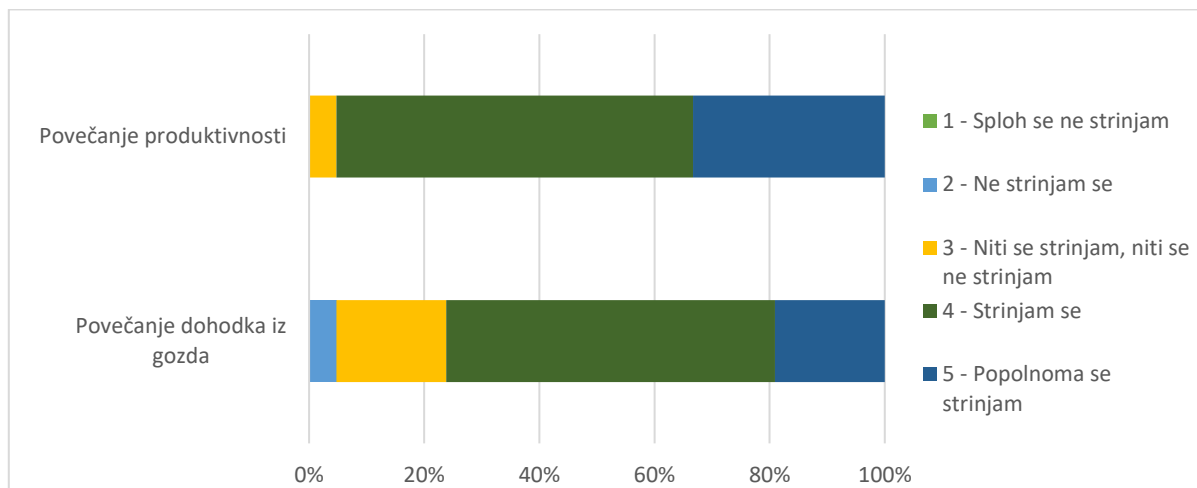
	PRED naložbo			PO naložbi		
	obseg del	št. podatkov	povprečje	obseg del	št. podatkov	povprečje
GOJITVENA IN VARSTVENA DELA (ha)	190	7	27	107,5	7	15,36
POSEK LESA (m ³)	72.500	13	5.577	91.700	13	7.054
SPRAVILO LESA (m ³)	100.200	17	5.894	131.400	17	7.729
IZDELAVA SEKANCEV (nm ³)	6.800	2	3.400	11.500	2	5.750
PROIZVODNJA DRV (prm)	300	3	100	750	3	250
PREVOZ LESA (m ³)	11.050	4	2.762	13.100	5	2.620
PREVOZ SEKANCEV (nm ³)	11.520	1	11.520	25.200	1	25.200

Slika 10: Prikaz povečanja ali zmanjšanja povprečnega obsega del pri anketiranih ZLG – pravna oseba in s.p. , ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020

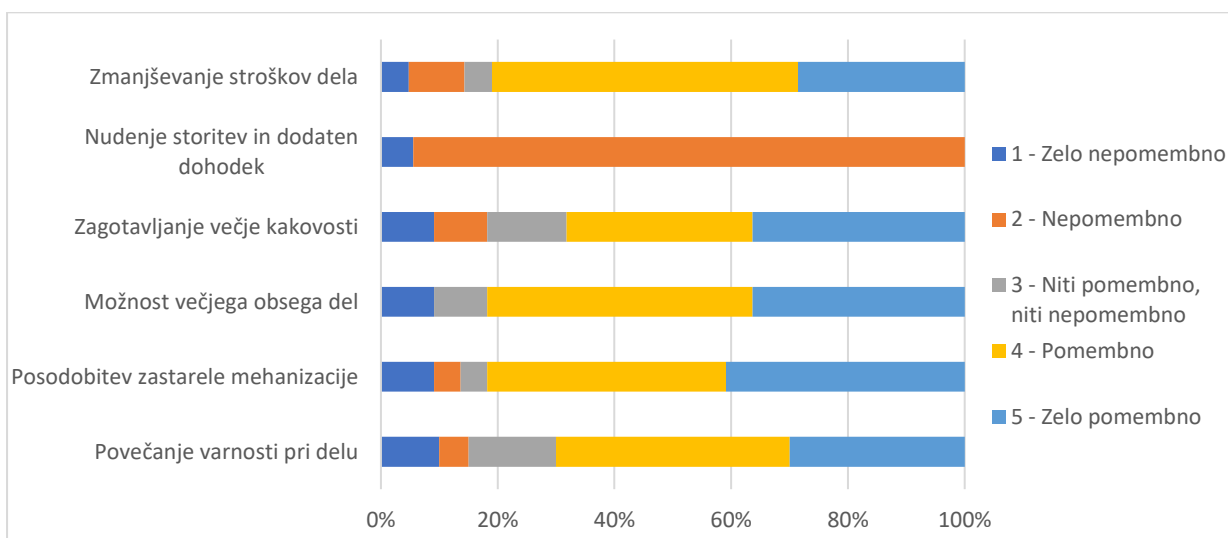

Anketirane prejemnike sredstev v okviru PRP smo povprašali o njihovem strinjanju s trditvami, da se je s sredstvi PRP povečal dohodek iz gozda in da se je povečala produktivnost dela. Na lestvici od 1 (Sploh se ne strinjam) do 5 (Popolnoma se strinjam) so podali svoje ocene (slika 11). Kar 76 % sodelujočih se je strinjalo, da se je dohodek iz gozda povečal (svoje strinjanje so označili z ocenami 4 in 5), še več, velika večina sodelujočih (95 %) se je strinjala s tem, da se je s pomočjo PRP sredstev povečala produktivnost dela v gozdovih.

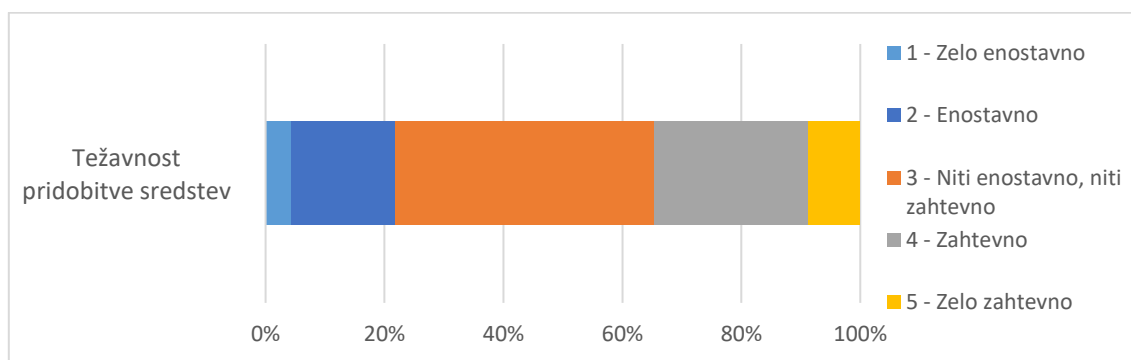
Slika 11: Mnenje anketirancev o povečanju obsega dela in produktivnosti s pomočjo nove opreme in strojev.

Anketirane prejemnike sredstev v okviru PRP smo povprašali o ključnih dejavnikih, ki so vplivali na njihovo odločitev za pridobitev sredstev v okviru PRP. Na lestvici od 1 (Zelo nepomembno) do 5 (Zelo pomembno) so podali svoje ocene (slika 12). Kot najpomembnejša dejavnika sta se izkazala potreba po posodobitvi zastarele mehanizacije in možnost večjega obsega del, kar je z oceno 4 ali 5 ovrednotilo 82 % anketirancev. Kot naslednji najpomembnejši dejavnik pa je 81 % anketirancev kot pomembno in zelo pomembno ocenilo zmanjševanje stroškov dela. 70 % anketirancev je kot pomembno in zelo pomembno ocenilo povečanje varnosti pri delu. Zagotavljanje večje kakovosti del pa je kot pomembno in zelo pomembno ocenilo 68 % anketirancev. Najmanj pomemben dejavnik pri odločitvi za pridobitev sredstev PRP je nudenje storitev in dodaten dohodek. Vsi anketiranci so ta dejavnik ocenili kot nepomemben ali zelo nepomemben.

Slika 12: Mnenje anketirancev o ključnih dejavnikih, ki so vplivali na odločitev za pridobitev sredstev v okviru PRP.

Anketirane prejemnike sredstev v okviru PRP smo povprašali o njihovem mnenju o težavnosti izpolnjevanja vloge in pridobitvi sredstev v okviru PRP. Na lestvici od 1 (Zelo enostavno) do 5 (Zelo zahtevno) so podali svoje ocene (slika 13). 35 % sodelujočih meni, da je pridobitev sredstev zahtevna ali zelo zahtevna. Največ, 43 % je neopredeljenih in so kot odgovor izbrali, da pridobitev sredstev ni niti enostavna, niti zahtevna, in 22 % sodelujočih v anketi meni, da je pridobitev sredstev enostavna ali zelo enostavna. Kar 70 % sodelujočih v anketi je pri izpolnjevanju vloge za pridobitev sredstev v okviru PRP imelo pomoč. Največkrat gre za pomoč uslužbencev Kmetijsko gozdarske zbornice (v 25 % primerih). V 17 % primerov gre za pomoč podjetja 2KM Consulting, v posameznih primerih pa gre za pomoč različnih podjetij: Espero d.o.o., ZGS, OLGA PREGI S.P., PORA, razvoja agencija Gornja Radgona, Posoški razvojni center, Solvero d.o.o. in Valteo Palčič s.p.

Slika 13: Mnenje anketirancev o težavnosti pridobitve sredstev v okviru PRP.

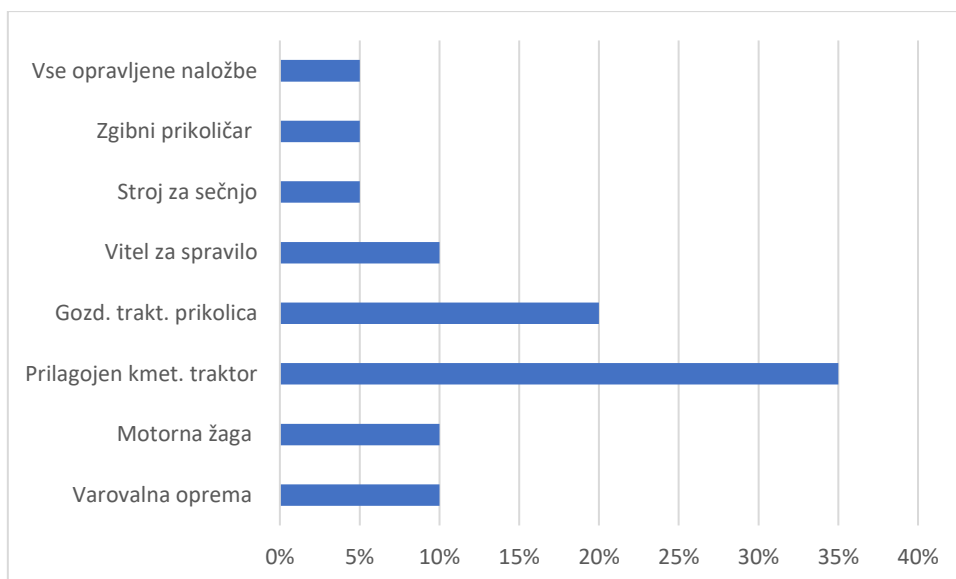
Kar 91 % anketirancev razmišlja o ponovni vlogi za nakup mehanizacije in kar 86 % anketirancev v podukrepu 8.06 GOZDARSKA MEHANIZACIJA ne vidi nobenih pomanjkljivosti. 14 % anketirancev pa v podukrepu 8.06 vidi pomanjkljivosti, in sicer:

- Cene strojev in opreme so se dvignile, najvišje priznane vrednosti pa so ostale enake
- Nisem mogel koristiti sredstev zaradi bankrota proizvajalca strojev, ter če tukaj zahtevate vse okoljevarstvene vidike, kdaj jih bomo deležni tudi v praksi (kakšne manjše dajatve za nove stroje) saj je v gozdu veliko starih traktorjev ki puščajo sledi olja za sabo, delajo pa lahko isto kot ostali z novo mehanizacijo.
- Premalo namenjenih sredstev, obseg potrebnega spravila oz prevoženih m³ lesa

3.2.2. Ujme

V raziskavi nas je zanimalo tudi, ali so imele ujme vpliv na obseg del, ki jih opravljajo anketirani ZLG – pravne osebe in s.p. Na to vprašanje je odgovorilo 20 anketirancev, od tega jih je kar 75 % odgovorilo, da se je zaradi ujm obseg dela povečal. V 20 % se obseg dela ni povečal, le v 5 % pa se je zaradi ujm obseg dela zmanjšal.

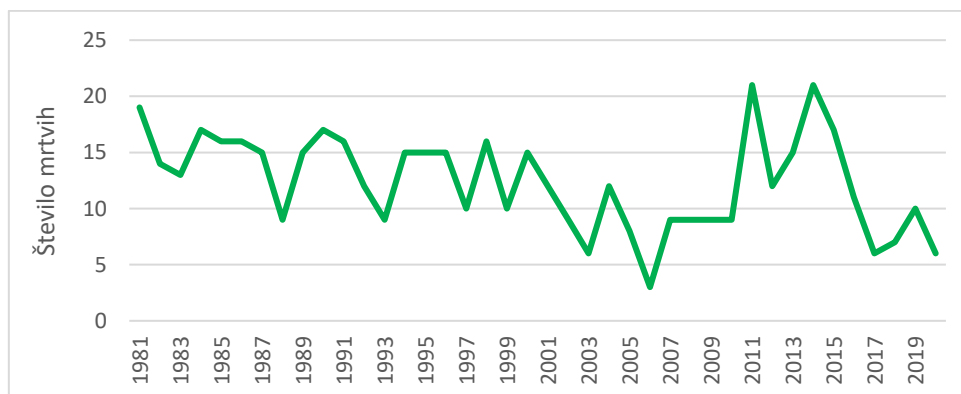
50 % anketirancev je potrdilo, da je povečana pogostost ujm v gozdovih vplivala na njihovo odločitev za pridobitev PRP sredstev. V največ primerih (35 %) je vplivala na nakup prilagojenega kmetijskega traktorja in gozdarske traktorske prikolice (slika 14).

Slika 14: Vpliv ujm na naložbe v okviru PRP, ki so jih opravili anketirani ZLG- pravne osebe in s.p.

3.3. Nezgode

V Sloveniji je od leta 1981 do leta 2020 pri delu v gozdu umrlo 496 oseb, oziroma v povprečju 12,4 osebe letno, v zadnjih 10 letih pa 126 oseb ali 12,6 letno. Zanesljivih podatkov o številu poškodovanih, posebej lažje poškodovanih, ni. Iz literature je znano, da na eno smrtno žrtev pride še vsaj 100 poškodovanih. Kot primer navajamo leto 2020, ko so revirni gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije na terenu zbrali podatke o 6 smrtnih nezgodah, 35 s težje poškodovanimi in 4 z lažje poškodovanimi, Policija pa je dobila prijave o 24 lažje poškodovanih pri delu v gozdu.

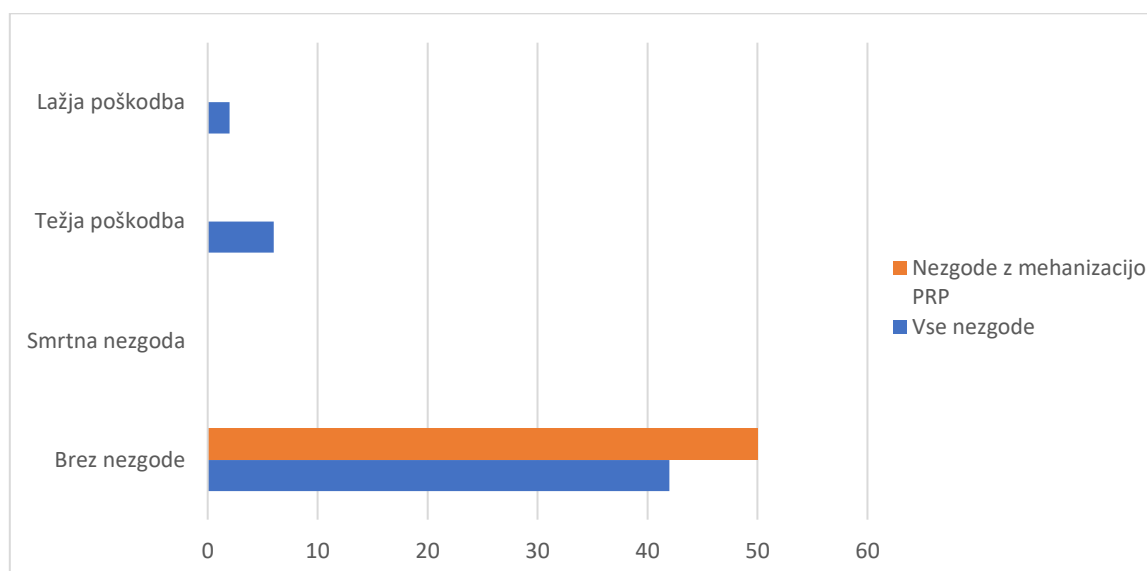
Slika 15: Število mrtvih pri delu v gozdu od leta 1981 do 2020.

Splošno sprejeto mnenje je, da ukrepi programa razvoja podeželja, posebej operacija v naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa vplivajo na izboljšano varnost pri delu v gozdovih. V okviru obravnavanega CRP smo želeli preveriti navedeno mnenje in ugotoviti ali imajo dodeljena sredstva PRP vpliv na varnost in zdravje pri delu v gozdu. Želeli smo primerjati podatke o prejemnikih sredstev in žrtvah nezgod pri delu v gozdu, kar pa se je izkazalo za neizvedljivo zaradi anonimnosti osebnih podatkov o žrtvah v razpoložljivih policijskih podatkih o nezgodah pri delu v gozdu. Zato smo podatke pridobili z anketo.

V anketi smo anketirancem postavili vprašanje ali so imeli kakšno nezgodo pri delu v gozdu in vprašanje ali so imeli kakšno nezgodo pri delu z mehanizacijo in opremo sofinancirano v okviru razpisov PRP za naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa. V primeru nezgode so anketiranci le to opredelili kot lažjo, težjo ali smrtno.

Od 56 anketirancev, ki izpolnili ankete, jih je 50 odgovorilo na vprašanja nezgodah pri delu v gozdu (28 zasebnih lastnikov gozdov posameznikov od 30-tih in 22 lastnikov gozdov pravnih oseb oz. s.p. od 26-tih). 42 anketirancev oz. 84 % ni imelo pri delu v gozdu nobene nezgode, 8 anketirancev oz. 16 % pa je imelo nezgodo pri delu v gozdu, od teh pa 6 težje in 2 lažje, smrtnih žrtev pa ni bilo. Med lastniki gozdov posamezniki jih 26 oz. 92,9 % ni imelo nezgod pri delu v gozdu, 2 pa sta imela nezgodi pri delu v gozdu (7,1 %), oba težje. Med lastniki gozdov pravnimi osebami oz. s.p. jih 16 oz. 72,7 % ni je imelo nezgod pri delu v gozdu, 6 pa je imelo nezgode pri delu v gozdu (27,3 %), od teh 4 težje in 2 lažje. Med vsemi 50 anketiranci, ki so odgovorili na vprašanje o nezgodah pri delu v gozdu, pa nihče ni imel nezgode z mehanizacijo in opremo sofinancirano v okviru razpisov PRP za naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa.

Na osnovi rezultatov ankete med prejemniki sredstev PRP za naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa lahko zaključimo, da imajo dodeljena sredstva PRP vpliv na večjo varnost pri delu v gozdu.

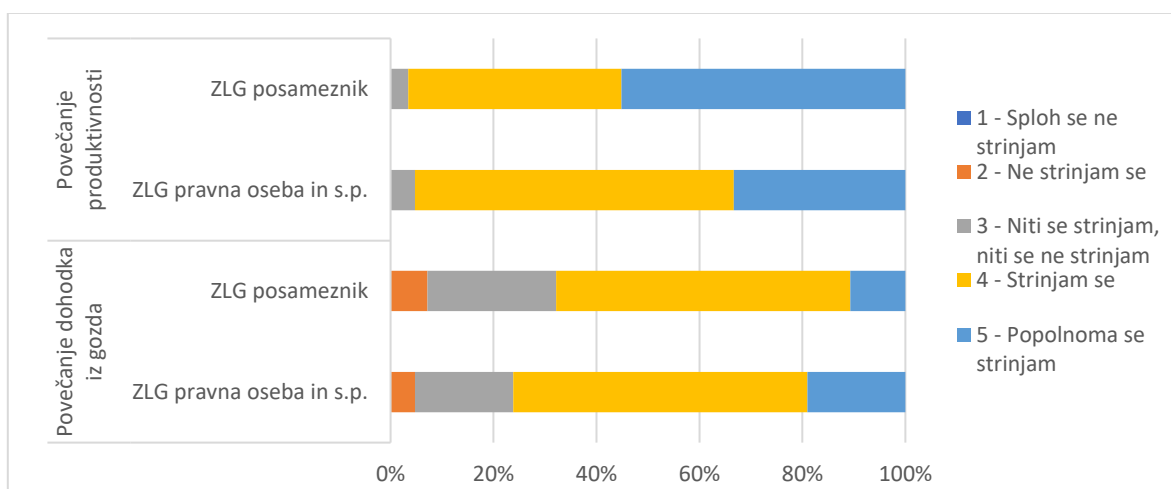

Slika 16: Nezgode pri delu v gozdu (vir podatkov: anketa GIS, n=50 anketirancev)

4. Razprava in zaključek

Na razpise v okviru PRP so se prijavili večji ZLG. Kljub pogoju, da je za prijavo potrebno imeti v lasti minimalno 5 ha gozda, znaša velikost najmanjše gozdne posesti, ki jo ima anketiranec v lasti, 11,5 ha. Povprečna velikost gozdne posesti anketirancev znaša 58 ha, kar v Sloveniji sodi že med zelo velike zasebne lastnike gozdov. Izmed anketiranih ZLG posameznikov, ki so bili uspešni na razpisih PRP, jih je 36 % članov enega izmed društev lastnikov gozdov. Ti imajo skupaj v lasti 502 ha gozda, kar predstavlja v povprečju 50 ha na posameznega ZLG. Če podatek primerjamo z vsemi anketiranimi, katerih povprečna velikost posesti je 58 ha, ugotovimo, da imajo člani društev lastnikov gozdov v povprečju manjše posesti. Skupaj jim je bilo odobrenih skoraj 227 tisoč € sredstev. To predstavlja kar 47 % odobrenih sredstev vseh v anketi sodelujočim ZLG. Iz tega lahko sklepamo, da je članstvo v društvih pozitivno vplivalo na pridobitev sredstev v okviru PRP.

S pomočjo strojev in opreme, ki je bila kupljena v okviru PRP, anketiranci opravljajo različna dela v svojih gozdovih. Po njihovem mnenju se je s pomočjo sredstev PRP povečala produktivnost dela in tudi dohodek iz gozda (slika 17). S trditvijo, da se je povečala produktivnost, se strinja več kot 90 % vseh anketirancev – tako ZLG posameznikov kot pravne osebe in s.p. S trditvijo, da se je povečal dohodek iz gozda, se prav tako strinja večji del anketirancev, je pa nekaj več pravnih oseb in s.p. (skoraj 80 %), ki menijo, da se je povečal dohodek iz gozda, med posamezniki je teh nekaj manj kot 70 %.

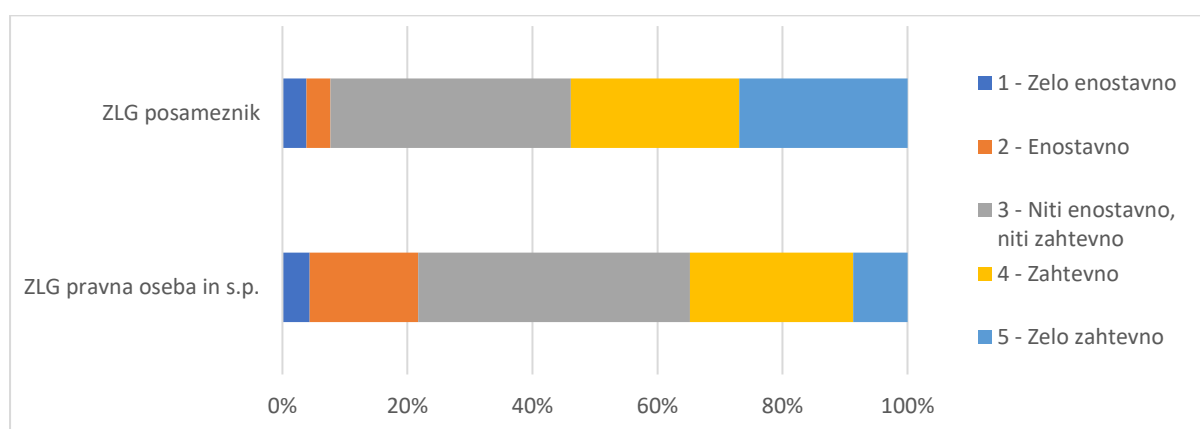
Slika 17: Povečanje povprečnega obsega del pri anketiranih ZLG, ki so prejeli sredstva v okviru PRP 2014-2020.

Prav tako podatki kažejo, da se je povečal obseg del v gozdu. Pri ZLG posameznikih se je obseg del v vseh primerih (gojitvena in varstvena dela, sečnja lesa, spravilo lesa, izdelava sekancev, proizvodnja drv in prevoz lesa) po opravljeni naložbi povečal. Najmanjše povečanje obsega del se je zgodilo pri gojitvenih in varstvenih delih, kjer je prišlo do 14 % povečanja del. Pri ZLG pravne osebe in s.p. pa se je obseg del po opravljeni naložbi povečal za sečnjo in spravilo lesa, izdelavo in prevoz sekancev, proizvodnjo drv in prevoz lesa. V primeru gojitvenih in varstvenih delih pa je prišlo do zmanjšanja obsega del in sicer kar za 43 %. Gojitvena in varstvena dela so pomembna za rast in razvoj gozdov ter za zagotavljanje ekoloških in socialnih funkcij gozdov, zato bi bilo potrebno v prihodnje povečati izvajanje teh del in tudi s pomočjo sredstev PRP zagotoviti, da bi z naložbami omogočili povečano izvajanje teh del.

Na podlagi primerjave podatkov o poškodbah ter žrtvah nezgod pri delu v gozdu s podatki pridobljenimi v anketi, smo ugotovili, da imajo dodeljena sredstva PRP pozitiven vpliv na večjo varnost in zdravje pri delu v gozdu. Zato bi bilo v prihodnjem obdobju PRP smiselno nadaljevati z ukrepi

vezanimi na posodobitev mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa ter opreme za varno delo v gozdu.

Z raziskavo smo (po pričakovanjih) ugotovili, da je med anketirani zasebnimi lastniki gozdov posamezniki več takšnih, ki menijo, da je pridobitev sredstev PRP težavna ali zelo težavna (slika 18). Tako namreč meni več kot polovica anketirancev. Med tem ko skoraj polovica ZLG pravnih oseb in s.p. meni, da pridobitev sredstev ni niti enostavna, niti zahtevna. Med anketirani zasebnimi lastniki gozdov posamezniki je zelo nizek delež takšnih, ki menijo, da je pridobitev sredstev enostavna ali zelo enostavna, je pa ta delež višji pri pravnih osebah in s.p. Posledično je pri zasebnih lastnikih gozdov posameznikih višji delež tistih, ki so pri izpolnjevanju vloge za pridobitev sredstev v okviru PRP poiskali pomoč. Pri pravnih osebah in s.p. je ta delež 9 % nižji, vendar še vedno visok, saj je več kot dve tretjini slednjih prav tako poiskalo pomoč pri izpolnjevanju vlog. Je pa med ZLG pravnimi osebami in s.p. višji delež tistih, ki razmišljajo o ponovni vlogi za nakup mehanizacije. Teh je več kot 90 %. Med tem ko pri ZLG posamezniki o ponovni vlogi razmišlja nekaj več kot 70 % anketirancev.

Slika 18: Težavnost pridobitve sredstev po mnenju anketiranih zasebnih lastnikov gozdov.

Z raziskavo smo zbrali tudi nekaj pomanjkljivosti, ki so jih občutili prijavitelji in bi jih bilo smiselno upoštevati v prihodnjih javnih razpisih za pridobitev sredstev PRP:

- Premalo informacij o tem, kako izpolniti prijavo in težko se pridobi dodatne informacije za izpolnjevanje prijave
- Dolgi postopki
- Prezahtevni pogoji glede obsega del (spravila oz. prevoženih m³ lesa)
- Zelo draga pomoč KGZ
- Možnost uporabe strojev (traktor) tudi za kmetijske namene
- Morali bi imeti prednost kmečki zavarovanci
- Zahtevno točkovanje
- Zelo obsežna in zapletena prijava
- Vnaprej določena priznana vrednost ne glede na končno ceno izdelka (šifrant)
- Prenizek delež sofinanciranja iz ukrepa glede na naložbo
- Cene strojev in opreme so se dvignile, najvišje priznane vrednosti pa so ostale enake
- Nezmožnost koriščenja odobrenih sredstev zaradi bankrota proizvajalca strojev
- Zahtevni okoljevarstveni vidiki, ki se ne izvajajo v praksi (npr. manjše dajatve za nove stroje; v gozdu je veliko starih traktorjev ki puščajo olje, delajo pa lahko isto kot ostali z novo mehanizacijo)
- Premalo namenjenih sredstev

5. Viri

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Podatki o prejemnikih sredstev iz naslova PRP 2014–2020 za podukrep M08.6: Podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov, stanje na dan 31.12.2020. 2021.

Program razvoja podeželja RS za obdobje 2014-2020 – 10. sprememba. 2021. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo.

https://skp.si/wp-content/uploads/2021/08/Programme_2014SI06RDNP001_12_1_sl.pdf
(6.10.2021)

Vrednotenje: Presoja dosežkov in vplivov Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020. Končno poročilo. 2019.

https://www.program-podezelja.si/images/SPLETNA_STRAN_PRP_NOVA/1_PRP_2014-2020/1_4_Spremljanje_in_vrednotenje/3_Vrednotenje/Vrednotenje_2019_PRP_2014-2020.pdf (1.3.2021).

Vrednotenje: Presoja rezultatov Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020. Končno poročilo. 2017.

https://www.program-podezelja.si/images/SPLETNA_STRAN_PRP_NOVA/1_PRP_2014-2020/1_4_Spremljanje_in_vrednotenje/3_Vrednotenje/Vrednotenje_PRP_Koncno_porocilo_16062017.pdf (1.3.2021).

Vrednotenje: Ukrepov, ki se prvič izvajajo v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020; Ukrepov, ki se niso uspešno izvajali oz. niso dosegli pričakovanih rezultatov v okviru Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013; Doseganja ciljev Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020. 2018. Končno poročilo. MK projekt. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

https://www.program-podezelja.si/images/SPLETNA_STRAN_PRP_NOVA/1_PRP_2014-2020/1_4_Spremljanje_in_vrednotenje/3_Vrednotenje/Vrednotenje_ukrepov_PRP_Program_razvoja_pode%20%20elja_med_izvajanjem_2018_MK_projekt.pdf
(1.3.2021).